

รัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง : ศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2517

นายทรงวุฒิ อารขจรกุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2542
ISBN 974-334-729-1
ลิขสิทธิ์ของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**CONSTITUTION AND POLITICAL INSTITUTIONS : A STUDY OF
THE CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND B.E. 2517**

Mr. Songvudhi Jarakajornkul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws in Laws

Department of law

Faculty of law

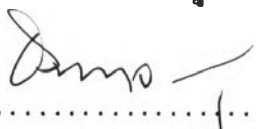
Chulalongkorn University

Academic Year 1999

ISBN 974-334-729-1

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รัฐธรรมนุญและสถาบันการเมือง : ศึกษารัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517
โดย	นายทรงวุฒิ จารขจรกุล
ภาควิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ

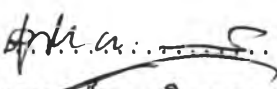
คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณะบดีคณะนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ)

..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต บุญบงการ)

ทรงวุฒิ จารขจรกุล : รัฐธรรมนูญและสถาบันการเมือง : ศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2517 (CONSTITUTION AND POLITICAL INSTITUTIONS : A STUDY OF THE
CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND B.E. 2517)

อ. ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 156 หน้า, ISBN 974-334-729-1

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างและกลไกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2517 ตามเจตนารมณ์ของผู้ร่าง และการบังคับใช้รัฐธรรมนูญในความเป็นจริงภายใต้บริบทของ
การเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

ผลการศึกษาพบว่า การร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 เป็นการร่างรัฐธรรมนูญ
ภายใต้สภาพการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย ผู้ร่างรัฐธรรมนูญจึงไม่มีความกดดันใด ๆ ในระหว่างการร่าง เพียงแต่มี
ข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลา เนื่องจากประชาชนต้องการให้มีรัฐธรรมนูญที่เป็นประชาธิปไตยอย่างเร่งด่วน ในการ
ร่างรัฐธรรมนูญได้มีการนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2492 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่เป็น
ประชาธิปไตยมาฉบับหนึ่งมาเป็นแนวทางในการพิจารณา และในขณะที่มีการร่างรัฐธรรมนูญประชาชนได้ร่วม
แสดงความคิดเห็นไปยังผู้ร่างรัฐธรรมนูญเป็นอันมาก เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับนี้ประกาศใช้ จึงเป็นรัฐธรรมนูญที่มี
เนื้อหาเป็นประชาธิปไตยตามแนวทางรัฐธรรมนูญนิยม โดยได้บัญญัติรับรองสิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย
ไว้อย่างกว้างขวาง และได้วางรูปแบบการปกครองในระบอบรัฐสภาแบบสองสภาที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจาก
การเลือกตั้งส่วนสมาชิกวุฒิสภามาจากการแต่งตั้ง โดยพระมหากษัตริย์และประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับ
สนองพระบรมราชโองการ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีบันทึกระราชกระแสเรื่องร่างรัฐธรรมนูญฯ
สรุปได้ว่า ทรงไม่เห็นด้วยเพราะประธานองคมนตรีเป็นผู้ที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงเลือกตั้ง และแต่งตั้งตามพระราช
อภัยราชย์ อันเป็นการขัดหลักการที่ว่าพระมหากษัตริย์ทรงอยู่เหนือการเมือง หลังจากรัฐธรรมนูญประกาศใช้จึงมีการ
แก้ไขให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแทน นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ยังได้วาง
โครงสร้างและกลไกให้ฝ่ายบริหารมีเสถียรภาพมากขึ้น โดยมาตรการส่งเสริมระบบพรรคการเมืองที่กำหนดให้
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมือง และได้เพิ่มเติมองค์การตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย
รัฐธรรมนูญ ศาลปกครอง ศาลในสาขาแรงงาน สาขากฎหมาย และสาขาสังคม ผู้ตรวจเงินแผ่นดินรัฐสภา เป็นต้น แต่ใน
ระหว่างที่รัฐธรรมนูญใช้บังคับองค์การเหล่านี้บ้างก็ยังไม่จัดตั้งไม่สมบูรณ์บ้างก็ยังไม่ได้จัดตั้ง

ภายหลังจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้บังคับใช้ ปรากฏว่า เกิดพรรคการเมืองจำนวนมาก และผลการเลือกตั้ง
ไม่มีพรรคใดได้เสียงข้างมากเพียงพอที่จะจัดตั้งรัฐบาล จึงต้องจัดตั้งรัฐบาลผสมหลายพรรค อันมีผลทำให้รัฐบาล
ขาดเสถียรภาพ และโดยที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติหลักเกณฑ์ห้ามข้าราชการประจำเป็นข้าราชการการเมือง
และกำหนดเงื่อนไขของผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี และผู้มีสิทธิสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี จึงส่งผลให้กลุ่มข้าราชการประจำอันเป็นกลุ่มอำนาจที่ฝังรากลึกอยู่กับชนบ
ประเพณีการปกครองของไทยมาแต่โบราณ และกลุ่มการเมืองใหม่ คือ กลุ่มนักศึกษาประชาชน ไม่มีส่วนร่วมทาง
การเมืองโดยผ่านระบบรัฐสภา ประกอบกับความขัดแย้งทางอุดมการณ์ระหว่างเสรีนิยมและสังคมนิยม ทำให้สังคม
ไทยเกิดการแตกแยกอันก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิและเสรีภาพกันอยู่เสมอ และท้ายที่สุดเมื่อสถานการณ์สุกงอม
คณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินก็ใช้เป็นเหตุในการรัฐประหารล้มเลิกรัฐธรรมนูญ

ภาควิชา วิชาประวัติศาสตร์.....
สาขาวิชา นิติศาสตร์.....
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3970601334: MAJOR LAW

KEYWORD: CONSTITUTION / CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND / POLITICAL INSTITUTIONS / 1974

SONGVUDHI JARAKAJORNKUL: CONSTITUTION AND POLITICAL INSTITUTIONS : A STUDY OF THE CONSTITUTION OF THE KINGDOM OF THAILAND B.E. 2517

THESIS ADVISOR: PROF.BORWORNSAK UWANNO, Ph.D. 156 pp. ISBN 974-334-729-1

This research is aimed to study the structure and mechanism of the Constitution of the Kingdom of Thailand 1974 according to the objective of the Constituent Assembly as well as the enforcement thereof under the actual political, economic and social context.

It is discovered from the study that the drafting of the Constitution was made under the democratic atmosphere, therefore, there was no big pressure over the drafter. Some restriction was only a time limit since the Thai people at that time needed the democratic constitution urgently. In the drafting process, the Constitution of 1949, one of the most democratic piece of constitution, was selected to be a model and the participation of many people was welcomed. Accordingly, it is said that the new Constitution of 1974 is get along with the constitutionalism democracy. The Constitution recognized the freedom and liberty of the Thai people comprehensively and provided for bicameral system of government comprising the House of Representatives elected by the people and the Senate appointed by the King and countersigned by the President of the Privy Council. With respect to the matter of countersignature, as the King did not agree with the concept because the President of the Privy Council was the person selected and appointed by the King upon His Royal pleasure so it may be contrary to the principle that the King shall not involve with the politics. In this regard, when the Constitution had come into force, the provision was amended so that the Prime Minister shall be a person who countersigns the Royal Command. Moreover, the new Constitution provided for the executive branch of government to achieve more stability by promoting the strength of political parties and added more inspecting institutions as the Constitutional Tribunal, Administrative Court, Courts adjudicating labour, taxation and social matters and Ombudsman. However, during the operation period of the Constitution, some of those institution: were established but some were still pending.

After the promulgation of the Constitution of 1974 many political parties were established but no party gained enough majority votes to form a government causing the mixed government to be unstable. Furthermore, the Constitution also prohibited a government official to be a political official and limited the age of electors to not less than 20 years of age and the candidate to 25 years of age that gave the traditional bureaucrat and the new political groups as students and general public no chance to participate in the political action. At the same time there was a controversy between the liberalism and the socialism resulting the disharmony in the Thai society and the violation of freedom and liberty of the Thai people. Lastly, when the situation became critical, the National Administrative Reform Council had claimed it for the annulment of the Constitution.

ภาควิชานิติศาสตร์.....

สาขาวิชานิติศาสตร์.....

ปีการศึกษา2542.....

ลายมือชื่อนิติศ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ผู้เขียนขอโน้มกราบขอบพระคุณ เคนและแม่ที่ให้ความสนับสนุนและให้กำลังใจมา โดยตลอด และขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ที่เมตตาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาตั้งแต่ในนาที่วิฤต และให้คำแนะนำ รวมทั้งข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อผู้เขียนในเรื่องการคิดวิเคราะห์และการเขียนวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์ ดร.พงศ์เพ็ญ ศกุนตาภัย ที่กรุณาสละเวลาตรวจทาน ให้คำแนะนำ และชี้แนะ ตลอดจนให้ข้อคิดในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณศาสตราจารย์ ดร.กระมล ทองธรรมชาติ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และศาสตราจารย์ ดร.สุจิต บุญบงการ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลามาทำการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งได้กรุณาตรวจทานและชี้แนะ ทำให้ผู้เขียนได้นำมาปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ดร.ชาญชัย แสวงศักดิ์ นายวิบูลย์ กัมมาระบุตร นายไชยเดช ดันติเวสตนางจิตต์ห้อง อภิชันติพงษ์ และนางสาวฉวีพร มณีไธจันทร์ ผู้บังคับบัญชาของผู้เขียนที่สนับสนุนในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบคุณ ดร.เกรียงไกร เจริญชนาวัฒน์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและห่วงใยลูกศิษย์อยู่เสมอ ขอขอบคุณพี่ใหญ่ เจ้บา รงค์ เกียรติ และน้องมีนนี่ ที่เป็นกำลังใจในการเขียนวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ ดร.บวรเจ็ด ถึงคะเนติ คุณสุรชัย ตรงงาม คุณเวรคุณุทธ์ ตูลารักษ์ คุณเสมอชาบ ปรีชาศิลป์กุล คุณศิริโรจน์ คล้ามไพบูลย์ และคุณเมาลีณี คุ้มสุภา ที่เอื้อเฟื้อข้อมูลและความรู้แก่ผู้เขียน และขอขอบคุณคุณแรงชัย นาคแก้ว คุณเสมอชาบ จิตการุณ คุณเมกดา เอนกลาภากิจ คุณเกัญญา นะรา คุณศุภกัญญาจันต์ ดันตราภรณ์ คุณอังกูร จิรจิตขางกูร เพื่อนร่วมงานทุกท่าน และเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน ที่ให้ความรู้และสื่สรรในชีวิตแก่ผู้เขียน ขอขอบคุณ คุณเนวรัตน์ พึ่งประสิทธิ์ ที่ได้ช่วยจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ในเวลาจำกัด

ทรงวุฒิ ชารขจรกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	4
วิธีการดำเนินการศึกษา.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2. บริบททางการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและสังคม	
ในระหว่างปี พ.ศ. 2514-2519.....	6
2.1 บริบทด้านการเมืองการปกครอง.....	6
2.1.1 บริบททางการเมืองการปกครองก่อนเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516	
และเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516.....	6
2.1.2 บริบททางการเมืองก่อนการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	
พุทธศักราช 2517.....	10
2.1.3 บริบททางการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	
พุทธศักราช 2517.....	24
2.2 บริบททางเศรษฐกิจ.....	27
2.2.1 บริบททางเศรษฐกิจก่อนเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516.....	27
2.2.2 บริบททางเศรษฐกิจภายหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516.....	29
2.3 บริบททางสังคม.....	31
3. สถาบันการเมืองและการควบคุมความเป็นกฎหมายสูงสุดแห่งราชอาณาจักรไทย	
พุทธศักราช 2517.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

3.1 องค์ประกอบในความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	
พุทธศักราช 2517.....	33
3.1.1 การให้ความสำคัญในเรื่องแบบพิธีของรัฐธรรมนูญไทย.....	33
3.1.2 การสถาปนารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517.....	34
3.1.3 กระบวนการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	
พุทธศักราช 2517 ยกกว่าการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ.....	43
3.1.4 ลักษณะการเป็นสัญญาประชมคมของการร่างรัฐธรรมนูญ	
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517.....	44
3.2 การคุ้มครองความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	
พุทธศักราช 2517.....	49
3.2.1 กระบวนการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ	
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 เป็นไปโดยง่าย.....	51
3.2.2 ความเคลื่อนไหวให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย	
พุทธศักราช 2517.....	54
3.2.3 สถาบันที่มีอำนาจในการตีความรัฐธรรมนูญ.....	63
3.2.3.1 อำนาจตีความรัฐธรรมนูญของตุลาการรัฐธรรมนูญ.....	63
3.2.3.2 อำนาจตีความรัฐธรรมนูญของรัฐสภา.....	69
4. โครงสร้างและกลไกของสถาบันการเมืองตามกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่ง	
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517.....	72
4.1 การปรับปรุงองค์กรและกลไกในระบบรัฐสภาให้ตีความสมดุลมากขึ้น.....	73
4.1.1 การสร้างเสถียรภาพของฝ่ายบริหารโดยมาตรการส่งเสริมระบบ	
พรรคการเมือง.....	74
4.1.1.1 การบังคับให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมือง.....	76
4.1.1.2 การให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผูกพัน	
กับพรรคการเมือง.....	76

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

4.1.1.3 ผลของการใช้มาตรการส่งเสริมระบบพรรคการเมืองกับ เสถียรภาพของรัฐบาลภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517.....	78
4.1.2 การปรับปรุงคุณภาพแห่งอำนาจระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยวิธีการมีสองสภา.....	81
4.1.2.1 การออกแบบวุฒิสภาของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญให้มีลักษณะ เป็นกลางและมีอำนาจเทียบเคียงสภาผู้แทนราษฎร.....	82
4.1.2.2 วุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 เป็นเพียงวุฒิสภามีอำนาจยับยั้ง.....	86
4.1.2.3 การแก้ไขให้วุฒิสภากลายเป็นอำนาจที่สนับสนุนฝ่ายบริหาร.....	88
4.1.2.4 บทบาทวุฒิสภาในระหว่างที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 ใช้บังคับ.....	89
4.2 การเพิ่มเติมระบบตรวจสอบการใช้อำนาจนอกเหนือจากการควบคุมโดยรัฐสภา...	90
4.2.1 ตุลาการรัฐธรรมนูญ.....	91
4.2.2 ศาลปกครอง ศาลในสาขาแรงงาน สาขาภาษี และสาขาสังคม.....	91
4.2.3 ผู้ตรวจเงินแผ่นดินของรัฐสภา.....	94
4.2.4 ปัญหาในการจัดตั้งและกำหนดวิธีพิจารณาขององค์กรตรวจสอบ อำนาจรัฐ.....	97
5. สถาบันการเมืองและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517.....	98
5.1 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 บทสะท้อนแนวความคิดของต่างประเทศ และ แนวความคิดของไทย.....	99
5.1.1 อิทธิพลของแนวความคิดสิทธิมนุษยชนกับรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517.....	100
5.1.2 ชนชาวไทยในฐานะผู้ทรงสิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517.....	102

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

5.1.3 การรับรองสิทธิและเสรีภาพอย่างกลางบทสะท้อนการเมืองการปกครอง ของไทยที่ผ่านมา.....	105
5.1.4 การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในสถานการณ์ฉุกเฉินต้อง เป็นไปตามเงื่อนไขและเงื่อนไข.....	109
5.1.4.1 ลำดับความรุนแรงของสถานการณ์ฉุกเฉินตามกฎหมายไทย.....	111
5.1.4.2 การขยายเงื่อนไขการออกพระราชกำหนดแทนการให้ฝ่ายบริหาร มีอำนาจพิเศษ.....	112
5.1.4.3 การประกาศใช้กฎอัยการศึกต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขและเงื่อนไข.....	115
5.1.4.4 การใช้อำนาจในสถานการณ์ฉุกเฉินในระหว่างที่รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 บังคับใช้.....	116
5.2 การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517.....	121
5.2.1 การบัญญัติกฎหมายที่มีเนื้อหาสาระเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ของชนชาวไทย.....	122
5.2.1.1 กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย.....	123
5.2.1.2 กฎหมายเกี่ยวกับแนวนโยบายแห่งรัฐ.....	124
5.2.1.3 กฎหมายที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกกฎหมายเดิมที่มีเนื้อหา ขัดกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517.....	126
5.2.1.4 กฎหมายเกี่ยวกับการปฏิรูประบบราชการ.....	128
5.2.2 การควบคุมและข้อจำกัดในการควบคุมเพื่อรักษาไว้ซึ่งสิทธิและเสรีภาพ ของชนชาวไทยภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 ของฝ่ายตุลาการ.....	130
5.2.3 การละเมิดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย อันเนื่องมาจากความขัดแย้งทางอุดมการณ์.....	134

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

6. บทสรุป.....	141
6.1 ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 และการบังคับใช้ในสภาพความเป็นจริง.....	141
6.1.1 การขาดเสถียรภาพของฝ่ายบริหาร.....	142
6.1.2 กลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐนอกเหนือจากระบบรัฐสภายัง ไม่มีการบังคับใช้.....	142
6.1.3 การเคลื่อนไหวนอกสภาเนื่องจากข้อจำกัดในการมีส่วนร่วมทางการเมือง....	143
6.1.4 ความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองทำให้สังคมไทยแตกแยก อันนำไปสู่การล้มล้างรัฐธรรมนูญ.....	144
6.2 อิทธิพลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2517 ที่มีต่อ รัฐธรรมนูญฉบับต่อ ๆ มา.....	146
6.2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521.....	146
6.2.2 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2534.....	147
6.2.3 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.....	147
รายการอ้างอิง.....	148
ประวัติผู้วิจัย.....	157